

دستور العمل نحوه تأسیس، اداره و انحلال

مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی

تخصصی سالمند

۱۴۰۰

سازمان بحسبیتنی کشور

مرکز توسعه یشگیری

معاونت مشاوره و امور روان شناختی

به نام خداوند حکیم

نظر به اینکه مطابق بند ۶ ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی و جزء ۸ بند پ ماده ۵۷ احکام دائم برنامه ششم توسعه، صدور پروانه فعالیت برای ایجاد مراکز خدمات مشاوره اجتماعی و روان‌شناختی اجتماعی و همچنین کلینیک‌های روانشناسی بر عهده سازمان بهزیستی کشور می‌باشد؛ دستورالعمل حاضر جهت اجرائی شدن مفاد فوق و آیین‌نامه‌های آن و بند ۶ آیین‌نامه داخلی ماده ۲۶ مصوب ۱۳۹۵ شورای معاونین سازمان بهزیستی، توسط مرکز توسعه پیشگیری تهیه شده است و مبنای کار بهزیستی استان‌ها و کمیسیون‌های صدور پروانه در ستاد مرکزی و استان‌ها خواهد بود.

بنابراین اعلام‌سازمان جهانی بهداشت، در وضعیت کنونی از هر چهار سال مندی کنفرانس چهار اختلالات روان‌شناختی ماندافسردگی، اضطراب و زوال عقلی باشد و پیش بینی می‌شود که این تعداد تا ده سال آینده دو برابر گردد و طبق گزارش این سازمان و سومین سال‌مندان نیازمند به خدمات سلامت روان، از دسترسی مطلوب به این خدمات محرومی باشند.

از اینرو و در راستای تخصصی نمودن مراکز خدمات روانشناسی و مشاوره‌ها بهره‌گیری از کادری متخصص و باتجربه در قلمرو ارائه خدمات روان‌شناختی و مشاوره‌ای به سالمندان و خانواده‌ها و مراقبان آنان و با هدف ارائه خدمات پیشگیرانه، ارتقائی و درمانی در این حوزه، دستورالعمل مراکز مشاوره تخصصی سالمند تدوین می‌گردد.

با گذشت قریب به یک دهه از تدوین و ابلاغ دستورالعمل تاسیس مراکز مشاوره تخصصی در سال ۱۳۸۵ و بازنگری آن در سال ۱۳۹۱، پس از دریافت بازخوردهای متعدد از کارشناسان مسئول مشاوره استان‌ها و با توجه به سیاست دفتر مشاوره و امور روان‌شناختی و با استفاده از نظر اساتید و صاحب نظران مجرب حوزه سالمندی مورد بازنگری قرار گرفت.

ماده ۱- تعاریف

۱ - دستورالعمل تاسیس ، اداره و انحلال مراکز و موسسات غیردولتی تحت نظارت سازمان موضوع بندهای ۱ تا ۱۲ ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت: منظور دستورالعملی است که در آن نحوه صدور و تمدید پروانه فعالیت شرح داده شده است و منبعت دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی «ماده ۲۶» خوانده می‌شود.

۲ - موافقت اصولی: موافقت نامه‌ای است که پس از طی مراحل پیش‌بینی شده در این دستورالعملو آیین نامه داخلی ماده ۲۶ توسط کمیسیون ماده ۲۶ استان با اعتبار ۱۸ ماه برای متقاضیان صادر می‌شود تا نسبت به آماده‌سازی ساختمان، تجهیز و تامین نیروی انسانی مورد نیاز و کسب تاییدیه‌های لازم اقدام نمایند. شایان ذکر است اعتبار موافقت اصولی تنها یک‌بار و به مدت شش ماه قابل تمدید است.

۳ - پروانه فعالیت: مجوزی است که برای شروع و تداوم فعالیت مرکز پس از تجهیز و تامین و معرفی نیروی انسانی مورد نیاز صادر می‌شود.

۴ - صاحب امتیاز: به شخص حقیقی یا حقوقی اطلاق می‌شود که پس از طی مراحل پیش‌بینی شده، یک یا چند مجوز صادره از سوی سازمان بهزیستی اعم از پروانه تاسیس یا پروانه فعالیت را دریافت و اقدام به تاسیس مرکز یا صاحب امتیاز غیردولتی می‌نماید.

۵ - مسئول فنی: شخص حقیقی واجد شرایطی است که از طرف صاحب امتیاز (حقیقی یا حقوقی) به بهزیستی استان معرفی می‌شود و پس از تایید کمیسیون ماده ۲۶ بهزیستی استان، برای وی پروانه مسئول فنی صادر می‌شود تا در مرکز مربوطه مطابق با دستورالعمل تخصصی انجام وظیفه نماید.

۶- مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی تخصصی سالمند : مرکزی است که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با کسب پروانه از سازمان بهزیستی تاسیس می‌شود و تحت نظارت آن سازمان خدمات تخصصی روان‌شناختی و مشاوره‌ای در زمینه سلامت روانیاجتماعی و شناختی اعم از گروهی یا فردی را ارائه می‌دهد . منظور از سالمند افراد بالاتر از ۶۵ سال می‌باشند.

ماده ۲- هدف

هدف از تاسیس مرکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی تخصصی سالمند، ارائه خدمات پیشگیرانه ، ارتقائی و مداخلات تخصصی روان‌شناختی و مشاوره‌ای و سایر خدمات مرتبط با حوزه سلامت روانی، اجتماعی و شناختی سالمندان است.

ماده ۳- شرح وظایف مرکز

- ۱-۳- ارائه خدمات تخصصی روان‌شناختی و مشاوره‌ای و سایر خدمات مرتبط با سلامت روانی اجتماعی سالمندان و مراقبین
- ۲-۳- تشکیل تیم تخصصی متشکل از متخصصین کلیه حوزه‌های مرتبط شامل روانپزشکی، روانشناسی، مشاوره و مددکاری

۳-۳- نیازسنجی و آموزش به متخصصان حوزه سلامت روان سالمندان و سایر حوزه های مرتبط سالمندی

۳-۴- نیازسنجی و آموزش به سالمندان و خانواده های آنان

۳-۵- مشاوره تلفنی در صورت داشتن شرایط دستورالعمل مربوطه

۳-۶- مداخله روان شناختی در بحران های فردی و خانوادگی مرتبط با اختلالات و مسائل دوران سالمندان

۳-۷- ارزیابی و غربالگری سلامت روان و اختلالات مرتبط با شناخت و حافظه (دمانس ، آلزایمر و ...) برای تشخیص زود هنگام و اقدام به موقع جهت مداخلات تخصصی

۳-۸- ارتباط و انعقاد قرارداد همکاری با مراکز ، ارگان ها ، محیط های کار، ادارات و سایر سازمان ها و نهادهای اجتماعی برای ارائه خدمات روانشناختی، مشاوره ای، آموزشی ، پژوهشی و ارتقای سلامت روان مرتبط با سالمندان

ماده ۴- شرایط و مدارک لازم برای صدور موافقت اصولی و صدور و تمدید پروانه فعالیت متقاضی تاسیس مرکز

الف) اشخاص حقیقی

علاوه بر شرایط و مدارک مندرج در دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶)، رعایت موارد ذیل نیز الزامی است:

دارندگان مدارک تحصیلی ذیل می توانند متقاضی تاسیس مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی تخصصی سالمند باشند:

- دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد یا دکترای روانشناسی شناختی ، بالینی ، عمومی ، شخصیت ، خانواده درمانی و سلامت یا کارشناسی ارشد یا دکترای مشاوره خانواده به همراه ارائه گواهی دوره های آموزشی مرتبط با اختلالات شایع دوران سالمندی مورد تأیید سازمان بهزیستی کشور (حداقل ۵۰ ساعت).

تبصره ۱: مرتبط بودن دو مقطع تحصیلی متقاضیان تاسیس مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی سالمند الزامی است.

تبصره ۲: تجربه کار عملی قبل و بعد از اخذ مدرک ارشد و دکتری مورد تایید است.

۲- دارا بودن حداقل ۳۰۰ ساعت تجربه کار بالینی (عملی و آموزشی) مرتبط با حوزه سالمندی (ارائه گواهی از انجمن های علمی معتبر، مراکز دانشگاهی و دفاتر مورد تایید سازمان بهزیستی)

۳- کسب حداقل ۸۰ امتیاز از موارد ذکر شده در جدول «امتیازبندی جهت متقاضیان تاسیس و مسئولین فنی مرکز تخصصی سالمند».

۴- ارائه تاییدیه کمیته ارزیابی سازمان بهزیستی مبنی بر دارا بودن صلاحیت علمی و عمومی و قابلیت های مداخلاتی

۵- دارا بودن شماره نظام و پروانه صلاحیت حرفه ای سازمان نظام روانشناسی و مشاوره برای دارندگان مدرک روانشناسی و مشاوره

۶- برای تمدید پروانه فعالیت، گذراندن دوره های آموزشی حضوری و غیرحضوری تخصصی مرتبط مورد تایید سازمان بهزیستی منطبق با سامانه آموزش مداوم مشاوران و روانشناسان (LMS) سالانه ۷۲ ساعت ضروری است.

تبصره ۳: صدور مجوز جهت افراد دارای معلولیت جسمی-حرکتی و افراد کم بینا/نابینا و کم شنوا/ناشنوا/بلامناعست؛ مشروط بر اینکه این معلولیت ها محدودیتی در اجرای وظایف صاحب امتیاز در ماده ۵ ایجاد نکند.

ب) اشخاص حقوقی

در صورتیکه متقاضی شخص حقوقی باشد، علاوه بر شرایط مندرج برای اشخاص حقیقی و دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶)، می‌بایست دارای شرایط ذیل نیز باشد:

- ۱- اهداف اساسنامه آن مرتبط با فعالیت‌های مشاوره و ارتقای سلامت روان سالمندو در چارچوب اساسنامه‌های مورد تایید سازمان بهزیستی باشد.
- ۲- ضروری است حداقل یک نفر از اعضای موسسه دارای مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترای روانشناسی و مشاوره مطابق بند ۱ ماده ۴ این دستورالعمل و عضو هیئت مدیره باشد.
- ۳- دارا بودن تجارب کاری و گذراندن دوره‌های تخصصی برای ایشان ضروری است.

ماده ۵ - شرح وظایف صاحب امتیاز مرکز

- ۱- مدیریت مالی مرکز (قابل تفویض به مسئول فنی مرکز)
  - ۲- عقد قرارداد با همکاران مرکز، تامین حقوق کلیه کارکنان و مسئول فنی طبق توافق‌های انجام شده
  - ۳- پاسخگویی به ادارات دولتی در زمینه مسائل مالی و اداری مرکز
  - ۴- معرفی مسئول فنی واجد شرایط
  - ۵- نظارت بر حضور و حسن انجام وظیفه مسئول فنی بدون دخالت در مسایل علمی و تخصصی.
  - ۶- رعایت کلیه استانداردها، معیارها، موازین، مقررات، قوانین، بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌های مرتبط
  - ۷- تامین نظرات مسئول فنی منطبق با معیارهای تخصصی بر اساس دستورالعمل‌ها و استانداردهای ابلاغی سازمان بهزیستی
  - ۸- در صورتی که صاحب امتیاز، مسئول فنی نباشد مستندسازی تعاملات تخصصی صاحب امتیاز و مسئول فنی و بازخوردهای تخصصی و عمومی ارائه شده و اقدامات انجام گرفته الزامی است.
  - ۹- همکاری با مسئول فنی در زمینه به‌کارگیری یا قطع همکاری با مشاورین و متخصصین
- تبصره ۱:** برای به‌کارگیری متخصصین و مشاورین نظر مثبت هر دو نفر مسئول فنی و صاحب امتیاز لازم است. برای قطع همکاری نظر هریک از دو نفر کافی و لازم‌الاجراست. چنانچه نظر مسئول فنی در این خصوص تامین نشود می‌تواند دلایل خود را مبنی بر عدم همکاری مشاور مربوطه کتبا به سازمان بهزیستی اعلام نماید.
- ۱۰- انجام مکاتبات رسمی و اداری با سازمان بهزیستی یا سایر ادارات و نهادها در حوزه وظایف مربوطه
  - ۱۱- بهره‌مندی از توان تخصصی بخش غیردولتی در جهت ارتقا و گسترش فعالیت‌های مرکز
  - ۱۲- تایید گزارش‌های فنی مرکز و پذیرفتن مسئولیت حقوقی آن

۱۳- تغییر یا برکناری مسئول فنی صرفاً در قالب شرایط مندرج در مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶) می‌باشد و صاحب امتیاز می‌بایست هرگونه جابه‌جایی و تغییر مسئول فنی و پرسنل را کتبا به سازمان بهزیستی اعلام نماید.

۱۴- تهیه فایل الکترونیکی و نسخه چاپی قراردادهای حقیقی و حقوقی مرکز (اعم از پرسنل و...)

تبصره ۲: صاحب امتیاز فقط در صورت دارا بودن شرایط ذکر شده در این دستورالعمل، می‌تواند خود به‌عنوان مسئول فنی مرکز نیز پروانه دریافت نماید.

۱۵- صاحب امتیاز می‌تواند برخی یا کلیه وظایف خود را به فرد دیگری تفویض کند ولی در هر صورت مسئولیت پاسخگویی در حوزه وظایف صاحب امتیاز به سازمان بهزیستی و سایر ادارات مرتبط، با خود ایشان خواهد بود.

۱۶- صاحب امتیاز مرکز می‌بایست کلیه نیروهای مرکز مشاوره را در سامانه سنترز سازمان بهزیستی ثبت نماید و در صورت تغییر نیروها، تغییرات بلافاصله در سامانه سنترز اعمال گردد.

ماده ۶- شرایط و مدارک لازم جهت صدور و تمدید پروانه مسئول فنی مرکز

شرایط و مدارک

علاوه بر شرایط و مدارک مندرج در دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶)، دارا بودن شرایط ذیل نیز الزامی است.

- دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد یا دکترای روانشناسی شناختی، بالینی یا خانواده درمانی یا کارشناسی ارشد یا دکترای مشاوره خانواده به همراه ارائه گواهی دوره‌های آموزشی مرتبط با سلامت روان سالمندی مورد تأیید سازمان بهزیستی کشور (حداقل ۱۰۰ ساعت).

تبصره ۱: مرتبط بودن دو مقطع تحصیلی مسئول فنی مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی تخصصی سالمند الزامی است.

تبصره ۲: تجربه کار عملی مرتبط، قبل و بعد از کسب مدرک کارشناسی ارشد و دکتری مورد تأیید است.

۲- دارا بودن حداقل ۸۰۰ ساعت تجربه کار بالینی مرتبط با حوزه سالمندی (ارائه گواهی از انجمن‌های علمی معتبر، مراکز دانشگاهی و سایر مراکز مورد تأیید سازمان بهزیستی)

۳- کسب ۱۱۰ امتیاز از موارد ذکر شده در جدول «امتیازبندی جهت متقاضیان تاسیس و مسئولین فنی مرکز تخصصی سالمند»

۴- دریافت تاییدیه کمیته ارزیابی سازمان بهزیستی مبنی بر دارا بودن صلاحیت علمی و عمومی و قابلیت‌های مداخلاتی

۵- دارا بودن شماره نظام و پروانه صلاحیت حرفه‌ای سازمان نظام روانشناسی و مشاوره برای دارندگان مدرک روانشناسی و مشاوره

۶- برای تمدید پروانه مسئول فنی گذراندن ۷۲ ساعت دوره‌های آموزشی تخصصی مورد تأیید سازمان بهزیستی منطبق بر سامانه آموزش مداوم مشاوران و روانشناسان (LMS) ضروری است.

تبصره ۳: صدور مجوز جهت افراد دارای معلولیت جسمی-حرکتی بلامانع است.

ماده ۷- شرح وظایف مسئول فنی

- ۱- اجرای استانداردها، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌های ابلاغی از طرف سازمان بهزیستی
- ۲- رعایت ضوابط حرفه‌ای و اخلاقی در مرکز
- ۳- تایید صلاحیت علمی نیروهای تخصصی مرکز مطابق دستورالعمل گزینش علمی و تایید سلامت روان همکاران متخصص مرکز با هماهنگی با صاحب امتیاز (در حیطه فعالیت تخصصی اعلام شده از طرف صاحب امتیاز)
- ۴- نظارت بر استانداردها و فعالیت مشاوران و روانشناسان شاغل به کار در مرکز از جنبه علمی و اخلاقی
- ۵- حضور فعال در مرکز که برنامه مشخص آن (مطابق با پروانه مسئول فنی باید در تابلو اعلانات مرکز در معرض دید مراجعان نصب گردد. ساعات حضور مسئول فنی به صورت کتبی به اطلاع ناظر سازمان بهزیستی در استان نیز برسد.
- تبصره ۱: مرخصی طولانی مدت مسئول فنی مطابق با آیین‌نامه داخلی ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت خواهد بود.
- ۶- مسئول فنی ملزم است حضور خود را در دفتر یا سیستم الکترونیکی حضور و غیاب مرکز ثبت نماید.
- ۷- مدیریت داخلی مرکز و رسیدگی به گردش مالی آن (در صورت تفویض از سوی مؤسس)
- ۸ - مسئولیت تخصصی پرونده کلیه مراجعان بر عهده مسئول فنی می‌باشد و نوع نظارت در این خصوص (به صورت تصادفی) به تشخیص وی می‌باشد. لازم به ذکر است ثبت نظرات تخصصی در حداقل یک‌سوم پرونده‌ها در هفته به همراه تاریخ، ذکر نام و امضای مسئول فنی الزامی است.
- ۹- ارایه بازخوردهای شفاهی یا کتبی به مشاوران و صاحب امتیاز مرکز در مواقع لزوم
- ۱۰- مسئول فنی موظف است در حیطه وظایف تعریف شده در این دستورالعمل در صورت لزوم با سازمان بهزیستی مکاتبه نماید.
- ۱۱- نظارت بر رعایت تعرفه ابلاغ شده از سوی سازمان بهزیستی کشور
- ۱۲- شرکت در جلسات، همایش‌ها و دوره‌های آموزشی اعلام شده از سوی سازمان بهزیستی
- ۱۳- رسیدگی به شکایات مطرح شده از سوی مراجعین و نیروی انسانی شاغل در مرکز در حوزه مسایل تخصصی مرتبط با خدمات مشاوره‌ای و روان‌شناختی
- ۱۴- قطع همکاری با مشاوران و متخصصان مرکز و اعلام این موضوع به سازمان بهزیستی همراه با ذکر علت (ظرف مدت ۴۸ ساعت)
- تبصره ۲: برای قطع همکاری با متخصصان نظر موافق صاحب امتیاز ضروری نیست. در صورت قطع همکاری با متخصصین، اعلام جایگزین الزامی می‌باشد.

۱۵- نظارت بر ورود اطلاعات به سامانه آماری مشاوره طبق آخرین ویراست ابلاغی کتابچه نظامطبقه‌بندی، شماره‌گذاری و تعاریف اختلالات و مشکلات روانی-اجتماعی سازمان بهزیستی

۱۶- همکاری با ناظرین سازمان بهزیستی، رفع مشکلات مرکز طبق موارد اعلامی توسط ناظرین، گزارش تخلفات به صاحب امتیاز جهت رفع مشکلات.

۱۷- ارایه گزارش تخلف صاحب امتیاز یا عدم تامین نظرات تخصصی مسئول فنی توسط ایشان به سازمان بهزیستی

۱۸- برگزاری جلسات هم‌افزایی برای صاحب امتیاز، مشاوران و روانشناسان حداقل ماهی یک‌بار

۱۹- برگزاری جلسات هم‌اندیشی جهت پیشبرد اهداف مرکز و بررسی مشکلات با صاحب امتیاز و مشاوران و روانشناسان حداقل هر سه ماه یک‌بار

۲۰- عدم ارائه اطلاعات یا عدم دسترسی به فایل‌ها و اطلاعات مورد نیاز مراجعین در زمان بازدید ناظرین سازمان بهزیستی از مصادیق تخلفات محسوب می‌گردد.

۲۱- نظارت بر تکمیل پرونده مراجعان و نتایج حاصل از مداخلات تخصصی و نحوه ارجاع

۲۲- ثبت نام در سامانه آموزش مداوم مشاوران و روانشناسان (LMS) و نظارت بر ثبت نام نیروهای تخصصی مرکز در این سامانه

۲۳- ارسال لیست روانشناسان و مشاوران مطابق دستورالعمل به سازمان بهزیستی

۲۴- حضور مشاوران در مرکز بدون تاییدیه و معرفی به سازمان تخلف محسوب می‌شود، همچنین حضور پرسنل غیر تخصصی در مرکز به عنوان مشاور نیز تخلف محسوب می‌گردد.

۲۵- برقراری ارتباط‌های ضروری با ارگان‌های امنیتی از جمله نیروی انتظامی، فتا و... در صورت لزوم

۲۶- استفاده از ابزارها و امکانات تشخیصی، آموزشی و درمانی که مورد تایید سازمان بهزیستی می‌باشد

۲۷- تعیین ناظر تخصصی (سوپروایزر) برای مشاورین مرکز در صورت تشخیص ضرورت این امر توسط مسئول فنی و نظارت بر حسن انجام کار ناظر تخصصی.

ماده ۸- شرایط متخصصین مرکز

۱- شرایط اختصاصی:

۱- ادارا بودن مدرک کارشناسی ارشد یا دکترایروانشناسی شناختی ، بالینی ، عمومی ، شخصیت ، خانواده درمانی ، سلامت ، سالمند شناسی و سلامت سالمندی، یا کارشناسی ارشد یا دکترایمشاوره خانواده . لازم به ذکر است که برای دارندگان مدرک کارشناسی ارشد، مدرک کارشناسی متقاضی نیز می‌بایست مرتبطباشد و برای دارندگان مدرک دکتری مرتبط بودن یکی از مقاطع پایین‌تر تحصیلی ضروری است.

۲- ارائه گواهی دوره‌های آموزشی تخصصی در حوزه سالمندان مورد تایید سازمان بهزیستی کشور (حداقل ۹۶ ساعت معادل ۱۲ روز کارگاه ۸ ساعته)

۳- حداقل تجربه عملی ۱۰۰ ساعت

۲- حداقل نیروی انسانی مرکز تخصصی سالمند:

- ۱- یک نفر مسئول فنی طبق شرایط ذکر شده در همین دستورالعمل.
  - ۲- یک نفر کارشناس ارشد روانشناسی بالینی در صورتی که مسئول فنی روانشناس بالینی نباشد.
  - ۳- یک نفر کارشناس ارشد مشاوره گرایش خانواده در صورتی که مسئول فنی مشاوره گرایش خانواده نباشد.
  - ۴- یک نفر کارشناس ارشد مددکاری یا کارشناس مددکاری با حداقل ۲ سال سابقه کار (حضور در مرکز یا ارجاع).
  - ۵- روانپزشک (حضور در مرکز یا ارجاع)
- تبصره ۱: در صورت ارجاع، گزارش مداخلات باید به مرکز اعلام گردد و در پرونده مراجع ثبت شود.

ماده ۹- فضای فیزیکی و تجهیزات مورد نیاز

۱- حداقل فضای فیزیکی برای مرکز:

۱- زیربنای بالاتر از ۶۰ متر

تبصره ۱: در مناطق کم برخوردار زیربنای ۴۵ متر مورد قبول می باشد.

۲- دو اتاق مناسب جهت ارائه خدمات مشاوره فردی، خانواده.

۳- سالن انتظار و پذیرش اولیه (این سالن می‌تواند در مواقعی که مراجعه به مرکز وجود ندارد، به‌عنوان اتاق مشاوره گروهی مورد استفاده قرار گیرد).

تبصره ۲: رعایت اصول مناسب‌سازی جهت سهولت تردد سالمندان و افراد دارای محدودیت‌های حسی و حرکتی ضرورت دارد و ترجیحاً مراکز مشاوره در مکانهایی راه اندازی گردد که اصول مناسب‌سازی جهت تردد معلولین، جانبازان، سالخوردگان، ... رعایت شده باشد.

۲- تجهیزات مورد نیاز برای مرکز

۱- آزمون‌های تشخیصی

۲- سیستم رایانه‌ای کامل به‌همراه پرینتر

۳- فایل قفل‌دار جهت نگهداری پرونده‌ها به تعداد مورد نیاز

۴- میز و صندلی برای مشاوران و مراجعان به تعداد مورد نیاز

۵- وسایل دفتری به تعداد مورد نیاز

۶- حداقل یک خط تلفن مستقل

۸- کپسول آتش‌نشانی

۹- یک دستگاه آبخوری

۱۰- امکانات مرتبط با تهویه، دما و نور

۱۱- وجود سرویس بهداشتی با امکانات بهداشتی (اعم از مواد شوینده، خشک کن برقی، دستمال کاغذی، سطل زباله)

۱۲- سیستم ایمنی مرکز شامل:

۱۳- پوشاندن کف اتاق‌ها

- پوشاندن لبه‌های تیز و خطرناک

- ایمن‌سازی سیستم‌های سرمایشی و گرمایشی (بخاری، پنکه و...)

- ایمن‌سازی راه‌پله‌ها و نرده‌های محافظ

- ایمن‌سازی کلید و پریزها

- استفاده از وسایل و کمدهای بدون شیشه

- سایر موارد ایمنی

تبصره ۱: اختصاص فضای فیزیکی معرفی شده برای دریافت پروانه فعالیت مرکز مشاوره به فعالیت‌های دیگر مشاوره ضروری

است با مجوز کتبی از سازمان بهزیستی کشور باشد.

تبصره ۲: فعالیت دو مرکز مشاوره در دو شیفت جداگانه در یک فضای فیزیکی به شرط اعلام کتبی ساعات کاری به بهزیستی استان بلامانع است.

ماده ۱۰- ضوابط نظارت و رسیدگی و برخورد با تخلفات و شکایات

نظارت بر عملکرد مراکز مطابق با دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶) می‌باشد.

تبصره ۱: با توجه به طرح مباحث تخصصی، ضروری است کمیته نظارت تخصصی استان از یک نفر کارشناس ارشد روانشناسی یا مشاوره با تجربه کافی در حیطه سالمندی برخوردار باشد و در صورت نیاز می‌توانند از فردی واجد شرایط از خارج از سازمان دعوت نمایند.

ماده ۱۱- انحلال مرکز

انحلال مرکز مطابق با دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶) و بر عهده کمیسیون ماده ۲۶ استان می باشد.

ماده ۱۲- مقررات عمومی

مقررات عمومی مطابق با دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶) و دستورالعمل مراکز مشاوره عمومی غیردولتی می باشد.

۱- تعطیلی موقت مرکز از سوی موسس بایستی با هماهنگی و موافقت کمیسیون ماده ۲۶ استان و با رعایت شرایط زیر صورت پذیرد:

الف- همه مراکز در صورت تعطیلی طولانی مدت (بیش از یک ماه) موظفاند اولاً به مدت حداقل یک ماه قبل از تعطیلی موضوع را به اطلاع مراجعین برسانند و مداخله درمانی با مراجعین خود را پایان داده یا به نزدیکترین مرکز تحت نظارت سازمان بهزیستی ارجاع دهند.

تبصره ۱: حق انتقال پروندهها مگر با رضایت مراجع و رعایت اصل رازداری به مرکز دیگر وجود ندارد.

۲- درج عناوین خدمات مرکز منحصر به خدمات ذکر شده در ماده سوم این دستورالعملی باشد و درج هرگونه خدمت دیگری بر روی تابلو تخلف محسوب می شود.

۳- نصب تابلو در محل درب ورودی مرکز می بایست مطابق دستورالعمل همگون سازی ماده ۲۶ صورت پذیرد. چنانچه مرکز در ساختمانی قرار گرفته که ابعاد خاصی جهت تابلو در نظر گرفته شده است رعایت استاندارد تابلو آن ساختمان مانعی ندارد.

۴- مرکز موظف است برای کلیه مراجعان پرونده تشکیل داده و مشخصات و کلیه سوابق، یافته های بالینی و شرح خدمات درمانی ارائه شده به آنها را مطابق فرم های ارسالی از دفتر مشاوره و امور روان شناختی، نگهداری و در سامانه آماری مشاوره درج نماید. پرونده و سوابق مراجعان دور از دسترس سایر مراجعه کنندگان و پرسنل به طور محرمانه نگهداری شود.

۵- تعرفه های ابلاغ شده از طرف سازمان بهزیستی برای خدمات مورد ارائه در مرکز بایستی در معرض دید مراجعان نصب شده باشد.

۶- اسامی کلیه پرسنل تخصصی، موسس و مسئول فنی در مرکز بایستی در معرض دید مراجعان نصب شده باشد.

۷- در صورت مواجهه با آیین نامه ها، مکاتبه ها، موازین و مانند آنها که از مراجع مختلف غیر از سازمان بهزیستی برای مرکز صادر یا ارسال می شود، مرکز موظف است موضوع را از بهزیستی استان کتبا استعلام و تقاضای رفع ابهام نماید.

۸- پس از اعطای پروانه، نصب ساعات فعالیت مرکز در معرض دید مراجعان الزامی است.

۹ - مراکز صرفاً در صورتیکه مراجع تعیین وقت قبلی انجام داده باشد می‌توانند ۵۰ درصد حق جلسه مشاوره را به عنوان پیش‌پرداخت دریافت نمایند. چنانچه مراجع یک روز قبلاً از جلسه تعیین شده وقت خود را کنسل نماید مبلغ پرداخت شده قابل استرداد است؛ ولی چنانچه بدهی و کنسلی و اطلاع به مرکز، برای مشاوره مراجع نمودها باشد مبلغ پرداخت شده قابل استرداد نیست.

۱۰ - انتشار آگهی تبلیغاتی که موجب گمراهی بیماران یا مراجعین گردد از سوی مرکز ممنوع بوده و استفاده از عناوین مجعول و خلاف حقیقت روی تابلو و سربرگ و یا دادن وعده‌های فریبنده، جرم تلقی شده و با متخلفین برابر مقررات قانونی رفتار خواهد شد.

ماده ۱۳- این دستورالعمل در ۱۳ ماده و ۱۷ تبصره تدوین شده است که پس از ابلاغ قابل اجرا خواهد بود.

پیوست

جدول امتیازبندی جهت متقاضیان تاسیس و مسئولین فنی مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی تخصصی سالمند

ردیف	شاخص	امتیاز	حداکثر امتیاز	توضیحات	امتیاز دریافتی
۱	تجربه بالینی	بهازای هر ۱۰۰ ساعت کار بالینی: ۵ امتیاز	۴۰	مازاد بر ۸۰۰ ساعت تجربه بالینی قیدشده در شرایط عمومی	
۲	نظارت بالینی (سوپرویزن)	بهازای هر ۵۰ ساعت نظارت بالینی: ۱۰ امتیاز	۵۰		
۳	کارگاه‌های آموزشی مرتبط	بهازای هر ۸ ساعت کارگاه آموزشی: ۱ امتیاز	۵۰	کارگاه‌های برگزار شده در انجمن‌های علمی معتبر و مورد تایید سازمان، مراکز دانشگاهی و مراکز تخصصی مشاوره و خدمات روان‌شناختی سالمند	
۴	اخذ پایان‌نامه‌ها و پژوهش‌های مرتبط	اخذ پایان‌نامه در دو مقطع تحصیلی ارشد: ۳ امتیاز دکتری: ۷ امتیاز هر پژوهش: ۵ امتیاز (حداکثر ۲ پژوهش)	۲۰		
۵	رشته تحصیلی	رشته‌های تحصیلی روانشناسی بالینی و مشاوره خانواده: ۲۰ امتیاز رشته‌های تحصیلی روانشناسی سایر گرایش‌ها: ۱۰ امتیاز	۲۰		
۶	کمیته ارزیابی سازمان بهزیستی		۳۰		

فرم نظارت بر مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی غیردولتی

(فرم شماره ۱)

استان :

شهر :

تاریخ بازدید:

آدرس و شماره تلفن :

مشخصات مرکز :

نام مرکز مشاوره:	نوع مرکز:	روزهای کاری:	ساعت کار:
نام صاحب امتیاز:	رشته و مدرک تحصیلی:	تاریخ صدور پروانه فعالیت:	تاریخ اعتبار:
نام مسئول فنی:	رشته و مدرک تحصیلی:	تاریخ صدور پروانه مسئول فنی:	تاریخ اعتبار:
موضوع	شاخص	بله	خیر
	نصب پروانه فعالیت مرکز در معرض دید مراجعان		
	نصب پروانه مسئول فنی در معرض دید مراجعان		
	نصب تعرفه مشاوره در معرض دید مراجعان		
	نصب لیست اسامی مشاوران و تحصیلات و برنامه کاری آنان معرض دید مراجعان		
	محافظت از اطلاعات پرونده مراجعین (غیرقابل دسترسی افراد غیرمرتبط)		
	وجود فرم های آماری طبق برگه دو و سه کتابچه اختلالات		
	نصب و استفاده از نرم افزاری آماری مشاوره		
	بایگانی نامه ها و مکاتبات		
	وجود کد ده رقمی مشاوره تلفنی		
توضیحات			
نیروی	حضور مستمر مسئول فنی در مرکز		

		وجود نیروهای تخصصی طبق آئین نامه	انسانی
خیر	بله	شاخص	موضوع
		وضعیت وقت دهی (موارد اورژانسی ، فاصله زمانی بین جلسات)	وضعیت پذیرش
		وجود دفتر وقت دهی واسامی مراجعان	
		ثبت میزان وجه دریافتی (برای تشخیص اینکه آیا مطابق تعرفه است یا خیر)	
		پذیرش مراجعان دارای یاری برگ و مستندات	
			توضیحات
		وجود پرونده فردی برای مراجعین طبق فرم شماره یک کتابچه نظام شماره گذاری اختلالات و مشکلات روانی- اجتماعی	فرآیند مشاوره (براساس پرونده ها)
		وجود شرح حال مراجع ، ثبت تاریخ مراجعه ، تشخیص اولیه مشکل	
		ثبت مداخلات مشاوره ای	
		بررسی پرونده های مشاورین توسط مسئول فنی مرکز	
		وجود مستندات ارجاع	
		پیگیری وضعیت درمان توسط مشاور یا مددکار	
			توضیحات
		مشاوره فردی	فعالیت های مشاوره
		مشاوره گروهی	
		آموزش گروهی به مراجعان	
			توضیحات
		برگزاری جلسات درون گروهی (هم آموزشی) مشاوران و مسئول فنی	آموزش
		برگزاری جلسات گزارش مورد (case report)	
			توضیحات

تهیه کننده : کارشناس مسئول شهرستان
تایید کننده : کارشناس ناظر استان